

AN ASSESSMENT OF PERCEIVED POVERTY AMONG INDIVIDUALS RECEIVING PUBLIC CASH ASSISTANCE IN TERMS OF DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS¹

Yunus BUDAK*

*Dr. Öğr. Üyesi., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Ulaştırma Hizmeti Bölümü,
ynsbdk04@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3126-743X

Received Date: 14.09.2025 Accepted Date:05.10.2025

Copyright © 2025 Yunus BUDAK. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

This study examines the perception of poverty among individuals receiving public cash assistance in relation to demographic variables. Based on data collected from 650 beneficiaries of state-supported cash aid programs in Ağrı through face-to-face surveys using the Poverty Perception Scale, which includes absolute, relative, and human poverty dimensions, the analysis was conducted using nonparametric tests such as the Mann Whitney U and Kruskal Wallis tests. The results indicate no statistically significant differences in poverty perception by gender, age, marital status, employment status, or type of assistance; however, significant differences were found across education and income levels, with higher education and income associated with increased poverty perception scores. Overall, the findings suggest that public cash transfers alone are insufficient to fully alleviate perceptions of poverty and should be supported by education, employment, and social integration policies. As one of the few empirical studies assessing the impact of public assistance on poverty perception, this research contributes theoretically and practically by highlighting the necessity of incorporating demographic diversity into social policy design.

Keywords: Poverty perception, public cash assistance, statistical analysis

JEL-Classification: O15, I32, I38

KAMU NAKDİ YARDIMI ALAN BİREYLERDE YOKSULLUK ALGISININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Bu çalışma, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algısını demografik değişkenler açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın evrenini, Ağrı ilinde ikamet eden ve kamu destekli nakdi sosyal yardımlardan yararlanan 650 birey oluşturmaktadır. Veriler, yüz yüze anket yöntemiyle ve Yoksulluk Algısı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Ölçek, mutlak yoksulluk, göreceli yoksulluk ve insani yoksulluk olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Verilerin analizinde parametrik olmayan testler olan Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek sahibi olma durumu ve yardım türü değişkenlerine göre yoksulluk algısında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Buna karşın, eğitim düzeyi ve gelir durumu değişkenlerinde hem mutlak hem de göreceli yoksulluk boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Eğitim ve gelir düzeyi yükseldikçe yoksulluk algısı puanlarının arttığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçları, kamu nakdi yardımlarının yoksulluk algısını tamamen ortadan kaldırmada tek başına yeterli olmadığını; bu yardımların, eğitim, istihdam ve sosyal bütünleşme politikalarıyla desteklenmesi gerektiğini göstermektedir. Bu çalışma, kamu yardımlarının yoksulluk algısı üzerindeki etkilerini ölçen nadir ampirik araştırmalardan biri

¹Kamu Nakdi Yardımların Yoksulluk Bağlamında Sosyal Dışlanma ve Yaşam Tatmini Üzerine Etkisi: Yapısal Eşitlik Modeli (İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Doktora Tezi) adlı çalışmada gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

olarak, sosyal politika tasarımlarında demografik farklılıkların dikkate alınması gerektiğine yönelik kuramsal ve uygulamalı bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk algısı, kamu nakdi yardımı, istatistik analiz

JEL-Sınıflama: O150, I320, I380

1. GİRİŞ

Yoksulluk, yalnızca ekonomik yoksunlukla sınırlı kalmayan; bireylerin sosyal, kültürel ve psikolojik alanlardaki dışlanmışlıklarını da içeren çok boyutlu bir olgudur. Günümüzde bu olgu, gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler ayrımı yapılmaksızın tüm toplumları etkileyen temel sosyoekonomik sorunlardan biri haline gelmiştir. Geleneksel ölçüm araçlarıyla yalnızca gelir düzeyine odaklanmak, yoksulluğun birey üzerindeki etkilerini tam anlamıyla kavramayı güçleştirmektedir. Bu bağlamda, yoksulluk algısı kavramı öne çıkmakta ve bireylerin yaşadıkları ekonomik durumdan nasıl etkilendiklerini, bu durumu nasıl yorumladıklarını anlamamıza katkı sunmaktadır.

Yoksulluk algısı, bireyin kendi yaşam koşullarını ve toplum içerisindeki konumunu nasıl değerlendirdiğiyle doğrudan ilişkilidir. Aynı gelire sahip iki birey, farklı sosyal çevreler, eğitim düzeyleri veya beklentiler çerçevesinde yoksulluğu farklı şekillerde algılayabilmektedir. Bu nedenle, yoksulluğun ölçümünde sadece nesnel göstergeler değil, bireyin öznel değerlendirmeleri de dikkate alınmalıdır. Özellikle kamu destekli sosyal yardım programlarından yararlanan bireylerin yaşam deneyimlerine, yoksulluğa bakış açılarına ve toplumsal konumlarına ilişkin algıları, sosyal politika geliştirme süreçleri açısından oldukça değerlidir.

Türkiye’de son yıllarda uygulamaya konulan kamu nakdi yardım programları, yoksullukla mücadelede temel araçlardan biri olarak ön plana çıkmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı öncülüğünde yürütülen bu programlar, bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılamayı ve yaşam standartlarını belirli bir düzeyde tutmayı amaçlamaktadır. Ancak, bu yardımların bireylerin yoksulluk algısı üzerindeki etkileri ve bu algının demografik özelliklere göre nasıl farklılaştığına dair çalışmalar sınırlıdır. Oysa ki, bu tür bir analiz, sosyal yardımların etkisinin sadece maddi düzeyde değil, bireyin psikososyal refahı üzerinde de değerlendirilmesini mümkün kılacaktır.

Demografik özellikler, bireyin yaşadığı yoksulluk algısını biçimlendiren temel değişkenler arasında yer almaktadır. Cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, hane büyüklüğü ve çalışma durumu gibi faktörler, bireylerin yoksulluğu algılama biçimlerinde belirleyici rol oynamaktadır. Örneğin, düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin, yoksulluğu daha normalleştirmiş ve içselleştirmiş olma ihtimali daha yüksektir. Benzer şekilde, kadınların, özellikle tek başına çocuk büyüten annelerin, hem ekonomik hem de sosyal dışlanma düzeyleri daha yüksek olabilir. Bu bağlamda, demografik farklılıkların yoksulluk algısına nasıl yansıdığını analiz etmek, sosyal yardımların hedef kitleye uygunluk düzeyinin değerlendirilmesinde de yol gösterici olacaktır.

Araştırmanın temel motivasyonu, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algısını daha derinlemesine anlamak ve bu algının bireylerin demografik niteliklerine göre nasıl değiştiğini ortaya koymaktır. Sosyal yardımlar yalnızca gelir desteği sağlamakla kalmamakta; aynı zamanda bireyin toplumla olan ilişkisini yeniden kurma, sosyal uyumu artırma ve yaşam kalitesini iyileştirme işlevi de görmektedir. Bu nedenle, yardım alan bireylerin yoksulluk algılarının belirlenmesi, bu yardımların etkili olup olmadığının değerlendirilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışmada şu sorulara yanıt aranacaktır: Kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algıları nasıldır? Bu algılar cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi,

medeni durum ve gelir düzeyi gibi demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir? Elde edilen bulgular, sosyal yardım politikalarının yeniden yapılandırılması veya hedef kitlenin daha iyi tanımlanması açısından ne tür ipuçları sunmaktadır?

Yoksulluk yalnızca ekonomik bir sorun olarak değil, aynı zamanda sosyal bütünleşme, insan onuru ve yaşam kalitesi ile doğrudan ilişkili çok katmanlı bir meseledir. Bu nedenle, yoksullukla mücadele politikalarının etkinliği, yalnızca dağıtılan yardım miktarı ile değil, aynı zamanda bireylerin bu yardımları nasıl algıladıkları ve yaşamlarına nasıl yansıtıktıklarıyla da ölçülmelidir. Bu çalışmanın temel amacı, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algılarını demografik değişkenler ekseninde inceleyerek, sosyal politika yapımında daha gerçekçi ve kapsayıcı bir perspektif geliştirmeye katkı sunmaktır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Sosyal Yardımlar

Sosyal yardımların kapsamına ilişkin mevcut karmaşıklık, bu kavram için kesin bir tanım yapılmasını güçleştirmektedir (Demirbilek, 2005:287). Sabit ve evrensel bir tanımın bulunmaması, konunun kavramsallaştırılmasında farklı sosyal yardım uygulamalarının referans alınmasına yol açmıştır (İpek, 2015:88). Ancak hangi tanım esas alınırsa alınsın, ortak nokta şudur ki; sosyal yardımlar, toplumun dezavantajlı kesimlerini (yoksul ve muhtaç bireyleri) koruyarak onların toplumsal bütünleşmesini sağlamak ve böylece sosyal denge ile adaleti tesis etmeyi amaçlayan uygulamalardır (Tekindal, 2018:342).

Sosyal yardım, temel ihtiyaçlarını karşılayacak imkânlardan yoksun bireylere yönelik bir sosyal güvenlik mekanizmasıdır. Muhtaçlık durumunun belirlenmesiyle birlikte, yoksul kişilere karşılıksız olarak sağlanan ayni veya nakdi destekler bu kapsamda değerlendirilmektedir (Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, 2010:28). Devlet bütçesinden, resmi ya da yarı resmi kurumlar aracılığıyla yoksul, muhtaç veya düşük gelirli bireylere yapılan kaynak aktarımları da sosyal yardım olarak tanımlanmaktadır (Hacımamotoğlu, 2009:24). Devlet, bireylerin refah seviyesini yükseltme hedefi doğrultusunda sosyal yardımları bir politika aracı olarak kullanmakta; bu yardımlar, yoksulluk sorununu hafifletmede önemli bir işlev üstlenmektedir (Çelikay ve Gümüş, 2014:128).

Modern devlet anlayışında sosyal devlet ilkesi kaçınılmaz bir gereklilik olup, birçok ülkenin anayasasında önemli bir yer tutmaktadır. Sosyal devlet, toplumsal barış ve adaletin sağlanması amacıyla devletin, kamu gücü aracılığıyla ekonomik ve sosyal yaşama müdahale edebilmesini öngören bir yönetim anlayışıdır (Savcı, 2021:168). Sosyal devletin gerekleri için evrensel ve değişmez bir model bulunmamaktadır; uygulamalar ülkenin koşullarına göre farklılık gösterebilir. Örneğin, okuryazarlık oranının yüksek olduğu bir ülkede eğitime ayrılan sosyal yardım bütçesi sınırlı olabilirken, doğal afetlerin sık yaşandığı bölgelerde kaynaklar afet sonrası iyileştirme çalışmalarına; hastalıkların yaygın olduğu ülkelerde ise sağlık hizmetleri ile önleyici tedbirlere yönlendirilebilir. Sosyal devlet uygulamaları yalnızca az gelişmiş ülkelerde değil, ekonomik olarak gelişmiş sanayi toplumlarında da görülmektedir. Zira her toplumda dezavantajlı bireyler bulunmaktadır. Bu bağlamda sosyal yardımlar, toplumun kenarında yer alan dezavantajlı bireylerin topluma entegre olmasına katkı sağlamakta ve sosyal denge ile adaletin tesisinde etkin bir rol üstlenmektedir (Tekindal, 2018:342).

2.2. Yoksulluk

Yoksulluk ya da fakirlik, genel olarak bir toplumun ya da belirli bir grubun, gıda, giyim ve barınma gibi temel yaşam gereksinimlerini tamamen ya da büyük ölçüde karşılayabilecek yeterli gelire sahip olmaması şeklinde tanımlanabilir (Biçer, 2009:15). Her ne kadar yoksulluk, insanın varlığını sürdürebilmesi için gerekli kaynaklardan mahrum olmasının bir sonucu olarak

görülse de, gerçekte çok daha karmaşık ve çok boyutlu bir olgudur. Bu nedenle yoksulluk, yalnızca bireylerin fizyolojik ihtiyaçlarının karşılanması açısından değerlendirilmemelidir. Kişinin kendini gerçekleştirme fırsatlarından yoksun olması ve içinde yaşadığı toplum tarafından kabul edilmesini sağlayacak olanaklara erişememesi de yoksulluğun bir göstergesi olarak kabul edilebilir (Güneş, 2009:16).

Mutlak ve göreceli yoksulluk kavramlarının önemi, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle doğrudan ilişkilidir. Buna göre, az gelişmiş veya gelişmemiş ülkelerde temiz su ve gıdaya erişim güçlüğü, sağlık ve eğitim hizmetlerinden yeterince faydalanamama ya da okuryazarlık oranının düşük olması gibi sorunlar, mutlak yoksulluğu daha kritik hâle getirmektedir. Buna karşın, gelişmiş ülkelerde fırsat eşitliğinin adil biçimde sağlanamaması, bireylerin sosyal ve siyasal yaşama etkin katılımının sınırlı olması veya sosyal dışlanma gibi olgular, göreceli yoksulluğun ön plana çıkmasına neden olmaktadır (Metin, 2014:6317).

Göreceli (nispi) yoksulluk, “bir bireyin veya grubun yaşam standardını, kendisinden daha yüksek gelire sahip bir referans grubunun geliriyle karşılaştırması sonucunda ortaya çıkan durum” olarak tanımlanmaktadır (Şenses, 2017:91). Bunun yanı sıra, bazı yaklaşımlar göreceli yoksulluğu, “dışlanma, ayrımcılık, adaletsizlik algısı gibi bireye özgü tanımlanabilen veya ölçülebilen toplumsal ve psikolojik tepkiler” şeklinde açıklamaktadır (Duclos & Gregoire, 2002:1). En genel ifadeyle ise, göreceli yoksulluk, bireyin içinde bulunduğu toplumun ortalama refah düzeyine ulaşamama hali olarak tanımlanabilir (TÜSİAD, 2000:98).

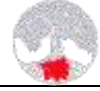
İnsani yoksulluk, uzun ve sağlıklı bir yaşam standardına sahip olamama ve bilgiye erişememe durumu olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) 1997 yılı İnsani Gelişme Raporu’nda, insani gelişme kavramını açıklamış ve bu kavramın yoksulluğun ortadan kaldırılmasında önemli bir işlev gördüğünü vurgulamıştır. Raporda, yoksulluğun yalnızca ölçülebilir ekonomik göstergelerle değil, temel boyutlarıyla da ele alınabilmesi için İnsani Yoksulluk Endeksi geliştirilmiştir. Bu endeks, kısa yaşam süresi, temel eğitimden mahrumiyet ile kamusal ve özel kaynaklara erişememe durumlarını temel ölçütler olarak içermektedir (Metin, 2014:6326-6327).

3. İSTATİSTİK ANALİZ

3.1. Çalışmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algılarını demografik özellikler açısından inceleyerek bu algının cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, hane büyüklüğü ve çalışma durumu gibi değişkenlere göre nasıl farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır. Yoksulluk, yalnızca gelir yetersizliği ile sınırlı olmayan; bireylerin yaşam koşullarına, toplumsal konumlarına ve beklentilerine ilişkin öznel değerlendirmelerini de kapsayan çok boyutlu bir olgudur. Bu nedenle, yoksulluğun bireyler tarafından nasıl algılandığını anlamak, sosyal yardımların hedef kitleye uygunluğunu değerlendirmek ve daha etkili sosyal politika önerileri geliştirmek açısından önem taşımaktadır. Kamu nakdi yardımları, yoksullukla mücadelede önemli bir politika aracı olmakla birlikte, bu yardımların bireylerin yoksulluk algısı üzerindeki etkileri ile bu algının demografik gruplar arasında nasıl farklılaştığı konusu literatürde yeterince incelenmemiştir. Bu araştırmadan elde edilecek bulgular, sosyal yardım programlarının tasarımında demografik farklılıkların dikkate alınmasına, kamu kaynaklarının daha verimli kullanılmasına ve sosyal politikaların hedef kitlenin gerçek ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesine katkı sağlayarak akademik literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracaktır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, Ağrı ilinde ikamet eden ve kamu destekli nakdi sosyal yardımlardan yararlanan bireyler oluşturmaktadır. Çalışmaya, gönüllülük esasına dayalı olarak toplam 650 katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcılarla yüz yüze anket yöntemiyle veri toplanmış olup, bu yöntem veri toplama sürecinin pratik bir şekilde yürütülmesini ve araştırma konusu açısından uygun nitelikte bireylere ulaşılmasını sağlamıştır. Örneklemin demografik özellikleri incelendiğinde; katılımcıların cinsiyet, yaş grubu, medeni durum, eğitim düzeyi, meslek durumu, hane büyüklüğü ve gelir düzeyi bakımından farklı profillere sahip oldukları görülmektedir. Bu çeşitlilik, yoksulluk algısının demografik değişkenler açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesine imkân tanımaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Yapılan anket çalışması “deneysel olmayan nicel araştırma” tasarımıdır ve uygulanma biçimine göre tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada, örneklemden verilerin toplanması açısından “survey modeli (saha taraması)” kullanılmıştır. Saha taraması modelinde ise katılımcıların görüşlerinin yazılı şekilde alındığı bir veri toplama yöntemi olan anket yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmada literatürdeki bilgiler doğrultusunda yoksulluk algı ölçeği (Sezgin ve diğerleri, 2022: 229–244) kullanılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anketin ilk bölümünde, katılımcıların demografik ve genel özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu bölümde; cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, meslek sahibi olma durumu, oturlan evin mülkiyet durumu, aile bireyleri ile birlikte yaşama durumu, hane halkı büyüklüğü, yardımlar hariç aile aylık geliri, sağlık güvencesi, aylık mutfak harcaması, yararlanan yardım türü, sosyal ödemeleri banka kartı ile kimin çektiği, kendini yoksul hissetme durumu ve sosyal ödemeler hakkındaki duygular gibi değişkenler çoktan seçmeli olarak hazırlanmıştır. Anketin ikinci bölümünde ise, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algısını ölçmeye yönelik ifadeler yer almaktadır. Bu ifadeler, literatür taraması ve araştırma amacı doğrultusunda oluşturulan ölçek maddelerinden meydana gelmiştir. Katılımcılar, anket formundaki soruları gönüllülük esasına göre ve yüz yüze görüşme yöntemiyle yanıtlamıştır.

Yoksulluk Algı Ölçeği: Yoksulluk algısını değerlendirmek amacıyla Sezgin ve arkadaşları (2022) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve mutlak, göreceli ve insani yoksulluk olmak üzere üç alt boyuttan oluşan, toplam 33 maddelik, beşli Likert tipinde Yoksulluk Algısı Ölçeği uygulanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0.933, KMO değeri 0.925 olarak belirlenmiş ve Bartlett testi anlamlı çıkmıştır. Ölçek “kesinlikle katılmıyorum (1)” ile “kesinlikle katılıyorum (5)” aralığında puanlanan beşli Likert tipi yapıdadır

3.4. Araştırmanın Hipotezleri

Bu araştırmada, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algılarının ve kendilerini yoksul hissetme düzeylerinin demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla çeşitli hipotezler oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, yoksulluk algısının bireylerin eğitim düzeyine göre özellikle mutlak yoksulluk ve göreceli yoksulluk boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği (H1), gelir düzeyine göre yine yalnızca mutlak yoksulluk ve göreceli yoksulluk boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği (H2), demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek sahibi olma durumu, yardım türü vb.) göre ise anlamlı bir farklılık göstermediği (H3) öngörülmüştür. Ayrıca bireylerin kendilerini yoksul hissetme durumlarının, yoksulluk algısının mutlak, göreceli ve insani yoksulluk boyutlarında anlamlı farklılıklar yarattığı varsayılmıştır (H4). Bu hipotezlerin test edilmesiyle, kamu nakdi yardımlarının yalnızca ekonomik refah düzeyi üzerindeki değil, aynı zamanda bireylerin kendilerini yoksul hissetme

eğilimleri ve öznel yoksulluk algısı üzerindeki etkilerinin de ortaya konulması amaçlanmaktadır.

4. BULGULAR ve DEĞERLENDİRME

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach Alpha, İkiye Bölme (Split), Paralel ve Mutlak Kesin Paralel (Strict) gibi yaygın güvenilirlik analizleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, tüm testlerde kabul edilen eşik değer olan %70'in üzerinde çıkmıştır. Bu durum, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve ölçümlerin kararlılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Cronbach Alpha katsayısının yüksek olması, ölçek maddelerinin birbiriyle uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Benzer şekilde, diğer güvenilirlik testlerinde de elde edilen değerlerin %70'in üzerinde olması, anketin bütünsel olarak güvenilir ve istikrarlı bir ölçme aracı olduğunu desteklemektedir. Sonuç olarak, uygulanan anket formunun hem istatistiksel hem de içerik açısından tutarlılık gösterdiği, bu nedenle elde edilen verilerden yapılacak çıkarımların geçerli ve güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 1: Anketin Güvenilirlik Analizleri Sonuçları

	Anketin Güvenirlilik Sonuçları
Cronbach_Alpha	0.923
Split	0.922-0.924
Parelel	0.923
Strict	0.922

Katılımcılara yönelik demografik ve genel özellikler yüzde dağılımları şöyledir:

1. Katılımcıların %40,6'sı erkek ve %59,4'ü kadındır.
2. Katılımcıların %57,1'i evli, %11,4'ü bekâr, %2,0'si boşanmış ve %29,5'i dul/eşi vefat etmiştir.
3. Katılımcıların %22,3'ü 19-35 yaş arasında, %37,2'si 36-55 yaş arasında, %14,5'i 56-65 yaş arasında ve %26,0'sı 66 yaş ve üzerindedir.
4. Katılımcıların %44,0'ü okur-yazar değil, %14,9'u okur-yazar, %24,5'i ilkokul, %9,2'si ortaokul, %5,2'si lise ve %2,2'si yükseköğretim mezunudur.
5. Katılımcıların %5,4'ünün bir mesleği bulunmakta, %94,6'sının ise bulunmamaktadır.
6. Katılımcıların %18,6'sı kirada, %1,2'si lojmanda, %74,6'sı kendi evinde, %4,6'sı bir yakının evinde (kira ödememekte), %0,8'i ev sahibi olup kredi ödemesi yapmakta, %0,2'si ise diğer bir konutta yaşamaktadır.
7. Katılımcıların %4,0'ü yalnız, %56,3'ü eşiyle, %77,5'i çocuklarıyla, %14,3'ü annesiyle, %10,6'sı babasıyla, %5,5'i kaynanasıyla, %3,5'i kayınbabasıyla ve %19,1'i diğer kişilerle yaşamaktadır.
8. Katılımcıların %20,0'sinin çocuğu yok, %13,4'ünün bir, %14,9'unun iki, %15,4'ünün üç, %16,3'ünün dört, %8,6'sının beş, %4,2'sinin altı, %3,8'inin yedi, %2,5'inin sekiz, %0,6'sının dokuz, %0,2'sinin on ve %0,2'sinin on iki çocuğu vardır.
9. Katılımcıların %3,8'inin hane halkı bir, %6,9'unun iki, %8,9'unun üç, %13,4'ünün dört, %15,8'inin beş ve %51,1'inin altı veya daha fazla kişiden oluşmaktadır.

10. Katılımcıların %22,9'unun aylık geliri 0-400 TL, %17,7'sinin 401-800 TL, %18,2'sinin 801-1200 TL, %20,6'sının 1201-1600 TL ve %20,6'sının 1601 TL ve üzeridir.

11. Katılımcıların %1,5'inin sağlık güvencesi SSK, %0,2'sinin BAĞKUR, %95,1'inin Yeşilkart olup %3,2'sinin sağlık güvencesi bulunmamaktadır.

12. Katılımcıların %43,8'inin mutfak harcaması 0-500 TL, %37,8'inin 500-1000 TL, %14,9'unun 1000-1500 TL, %2,3'ünün 1500-2000 TL, %0,8'inin 2000-2500 TL ve %0,3'ünün 2500 TL ve üzeridir.

13. Katılımcıların %17,7'si engelli aylığı, %14,3'ü engelli bakım aylığı, %22,0'si çocuk yardımı, %21,8'i yaşlılık aylığı ve %24,2'si diğer yardım türlerinden yararlanmaktadır.

14. Katılımcıların %54,8'i sosyal ödemelerini kendisi, %17,7'si eşi, %13,4'ü akrabası, %1,1'i komşusu, %7,4'ü tanıdığı ve %5,7'si diğer kişiler aracılığıyla çekmektedir.

15. Katılımcıların %10,0'u "Bu parayı alırken insanlardan utanıyorum", %74,3'ü "Bu para benim sosyal hakkım, utanmıyorum", %15,2'si "Bu parayı aldığımı kimsenin duymasını istemiyorum" ve %28,2'si "Bu parayı aldığımı herkes duyabilir" ifadelerine katıldığını belirtmiştir.

Tablo 2. Yoksulluk Algı Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Faktör 1: Mutlak Yoksulluk	Açıkladığı varyans: 29.82	Cronbach alpha (CA):0.912
	Faktör yükü	Madde silinirse CA
1.Yeterli düzeyde et ve et ürünleri tüketiyorum	0.673	0.910
2.Yeterli düzeyde sebze ve meyve tüketiyorum	0.509	0.911
3.Yeterli düzeyde süt ve süt ürünleri tüketiyorum	0.702	0.904
4.Ailede içinde gıda yetersizliği nedeniyle zayıf kişi yoktur.	0.731	0.909
5.Ailemizin yaşadığı ev insanca yaşanmaya uygun durumda düzgün koşullara sahiptir.	0.598	0.902
6.Yaşadığımız ev korunaklı ve güvenlidir	0.604	0.896
7.Yaşadığımız evde temizlik düzenli olarak yapılmaktadır ve ev temizdir	0.623	0.905
8.Tuvalet dışarıda ortak kullanıma açıktır	0.665	0.887
9.Evdeki kişiler düzenli olarak yıkanma ve temizlenme imkânına sahiptir.	0.711	0.910
10.Sağlık kontrollerimiz için düzenli doktora veya hastaneye gideriz	0.708	0.872
11.Sağlık problemi yaşadığımızda tedavisini rahatlıkla yaptırırız	0.680	0.894
12.Ailemizde okuma-yazma bilmeyen yoktur	0.632	0.845
13.Ailemizde kız çocukları okula gitmektedir	0.725	0.902
14.Ailemizde çocukların okumasını destekliyoruz	0.599	0.901
15.Ailemizde bir sorun olduğunda haklarımızı ve ne yapmak gerektiğini hükümet yetkililerinden rahatça öğreniriz	0.644	0.890
16.Sosyal hizmetlere rahatça erişebilir ve yararlanabiliriz.	0.651	0.903
17.Gerektiğinde ihtiyaç duyulan giyim malzemelerini rahatça alabilirim.	0.703	0.906
Faktör 2: Göreli Yoksulluk	Açıkladığı varyans: 23.56	Cronbach alpha (CA):0.910
	Faktör yükü	Madde silinirse CA
1.Çevremdeki kişilere göre daha rahat bir hayat sürmekteyim	0.714	0.903
2.Çevremdeki kişilere göre gelir durumum iyidir	0.728	0.900

3.Çevremdeki kişilere göre gıda harcamalarımı daha rahat yapabiliyorum	0.693	0.904
4.Çevremdeki kişilere göre okul masraflarını daha rahat karşılıyorum	0.687	0.902
5.Çevremdeki kişilere göre sağlık harcamalarımı zorlanmadan yapıyorum	0.702	0.905
6.Çevremdeki kişilere göre yaşadığım ev daha konforluve rahattır	0.644	0.906
Faktör 3: İnsani Yoksulluk	Açıkladığı varyans: 22.10	Cronbach alpha (CA):0.909
	Faktör yükü	Madde silinirse CA
1.Çevremde herhangi bir nedenle (mezhep, siyasi görüş, milliyet, din vs) ayrımcılığa maruz kalmıyorum	0.721	0.903
2.Eğitim hizmetlerinden sorunsuz faydalaniyorum	0.664	0.901
3.Sağlık hizmetlerinden sorunsuz faydalaniyorum	0.682	0.900
4.Evdeki çocukların büyümeleri (kilo, boy) normal gitmektedir.	0.595	0.897
5.Yaşamımın 70 yaşımdan daha uzun olacağını düşünüyorum	0.705	0.885
6.Herhangi bir terör ve şiddet saldırı tehdidi altında değilim	0.713	0.900
7.Ailemde işsizlik yaşayan bireyler vardır	0.724	0.905
8.Ailemde son 10 yıldır çocuk ölümü yoktur	0.608	0.906
9.Yaşadığım yerde elektrik vardır	0.613	0.880
10.Yaşadığım yerde temiz suya ulaşabilirim	0.681	0.879

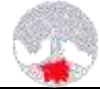
Yoksulluk Algı Ölçeği'ne yönelik yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda, ölçeğin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiş olup, Mutlak Yoksulluk %29,82, Göreli Yoksulluk %23,56 ve İnsani Yoksulluk %22,10 varyans açıklama oranları ile toplamda %75,48'lik bir açıklayıcılığa ulaşılmıştır. Ölçeğin genel Cronbach Alpha değeri 0,913, alt boyutlarda ise 0,909 ile 0,912 arasında değişmekte olup, tüm maddeler %70'in üzerinde iç tutarlılık göstermiştir. Faktör yüklerinin tamamı 0,10'un üzerinde ve maddeler arasındaki yük farkları 0,1'den büyük bulunarak faktörlerin kararlılığı sağlanmıştır. KMO ve Bartlett testleri veri setinin faktör analizine uygun olduğunu ortaya koymuş, sonuçlar ölçeğin yüksek güvenilirlik ve geçerliliğe sahip olduğunu göstermiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Açısından Mann-Whitney U Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Mann-Whitney U	p
Mutlak Yoksulluk	Erkek	264	308,25	46397,500	0,093
	Kadın	386	337,30		
Göreli Yoksulluk	Erkek	264	312,73	47580,000	0,151
	Kadın	386	334,24		
İnsani Yoksulluk	Erkek	264	316,77	48648,500	0,327
	Kadın	386	331,47		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk, göreli yoksulluk ve insani yoksulluk boyutlarında cinsiyet grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, her üç boyutta da kadın katılımcıların ortalama sıralarının erkeklerle göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bu farklar anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır.

Tablo 4. Medeni Durum Açısından Kruskal-Wallis Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Ki-kare değeri	p
Mutlak Yoksulluk	Evli	371	324,88	3,286	0,350
	Bekar	74	316,45		
	Boşanmış	13	242,62		
	Dul/Eşi Vefat Etmiş	192	335,80		
Görelî Yoksulluk	Evli	371	318,11	4,593	0,204
	Bekar	74	340,15		
	Boşanmış	13	243,69		
	Dul/Eşi Vefat Etmiş	192	339,67		
İnsani Yoksulluk	Evli	371	329,58	3,918	0,270
	Bekar	74	285,80		
	Boşanmış	13	352,23		
	Dul/Eşi Vefat Etmiş	192	331,10		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk ve insani yoksulluk boyutlarında medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, mutlak yoksullukta en yüksek ortalama sıranın dul/eşi vefat etmiş katılımcılarda, en düşük ortalama sıranın ise boşanmış katılımcılarda olduğu görülmektedir. Görelî yoksullukta en yüksek ortalama sıra bekar katılımcılarda, en düşük ortalama sıra yine boşanmış katılımcılardadır. İnsani yoksullukta ise en yüksek ortalama sıra boşanmış katılımcılarda, en düşük ortalama sıra bekar katılımcılarda görülmüştür. Ancak bu farklılıklar anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır.

Tablo 5. Yaş Açısından Kruskal-Wallis Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Ki-kare değeri	p
Mutlak Yoksulluk	19-35	145	329,78	4,596	0,204
	36-55	242	336,92		
	56-65	94	288,63		
	66 ve üzeri	169	325,98		
Görelî Yoksulluk	19-35	145	333,91	2,963	0,397
	36-55	242	323,14		
	56-65	94	298,08		
	66 ve üzeri	169	336,91		
İnsani Yoksulluk	19-35	145	319,51	2,082	0,556
	36-55	242	326,84		
	56-65	94	306,22		

66 ve üzeri

169

339,44

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk ve insani yoksulluk boyutlarında yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, mutlak yoksullukta en yüksek ortalama sıranın 36–55 yaş grubunda, en düşük sıranın ise 56–65 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Görelî yoksullukta en yüksek ortalama sıra 66 yaş ve üzeri grupta, en düşük ortalama sıra ise 56–65 yaş grubundadır. İnsani yoksullukta ise en yüksek ortalama sıra yine 66 yaş ve üzeri grupta, en düşük ortalama sıra 56–65 yaş grubunda görülmektedir. Ancak bu farklılıklar anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır.

Tablo 6. Meslek Sahibi Olma Açısından Mann-Whitney U Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Mann-Whitney U	P
Mutlak Yoksulluk	Evet, Var	35	366,04	9343,500	0,189
	Hayır, Yok	615	323,19		
Görelî Yoksulluk	Evet, Var	35	369,86	9210,000	0,150
	Hayır, Yok	615	322,98		
İnsani Yoksulluk	Evet, Var	35	313,84	10354,500	0,706
	Hayır, Yok	615	326,16		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk ve insani yoksulluk boyutlarında, meslek sahibi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, mutlak ve görelî yoksulluk boyutlarında meslek sahibi olan katılımcıların puanlarının meslek sahibi olmayanlara göre daha yüksek; insani yoksulluk boyutunda ise meslek sahibi olmayan katılımcıların puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bu farklar istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Tablo 7. Eğitim Durumu Açısından Kruskal-Wallis Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Ki-kare değeri	p
Mutlak Yoksulluk	Okur-Yazar Değil	286	299,97	18,986	0,002*
	Okur-Yazar	97	314,16		
	İlkokul	159	352,45		
	Ortaokul	60	367,23		
	Lise	34	318,09		
	Yüksek Öğretim	14	458,79		
Görelî Yoksulluk	Okur-Yazar Değil	286	305,74	12,139	0,033*
	Okur-Yazar	97	322,72		
	İlkokul	159	348,75		
	Ortaokul	60	348,88		
	Lise	34	303,12		
	Yüksek Öğretim	14	438,57		

İnsani Yoksulluk	Okur-Yazar Değil	286	327,24	3,536	0,618
	Okur-Yazar	97	308,54		
	İlkokul	159	328,52		
	Ortaokul	60	333,82		
	Lise	34	301,26		
	Yüksek Öğretim	14	396,39		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk ve görel yoksulluk boyutlarında eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, her iki boyutta da en yüksek puanların yükseköğretim mezunlarında, en düşük puanların ise okur-yazar olmayan katılımcılarda olduğu görülmektedir. Bu durum, eğitim düzeyi yükseldikçe mutlak ve görel yoksulluk puanlarının arttığını göstermektedir. İnsani yoksulluk boyutunda ise gruplar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$). Ortalama sıra değerleri yükseköğretim mezunlarında en yüksek, lise mezunlarında ise en düşük seviyededir; ancak bu fark anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır.

Tablo 8. Gelir Durumu Açısından Kruskal-Wallis Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Ki-kare değeri	p
Mutlak Yoksulluk	0-400	149	274,36	48,711	0,000*
	401-800	115	284,27		
	801-1200	118	301,07		
	1201-1600	134	355,41		
	1601 ve üzeri	134	409,35		
Görel Yoksulluk	0-400	149	256,25	71,674	0,000*
	401-800	115	276,33		
	801-1200	118	302,19		
	1201-1600	134	371,05		
	1601 ve üzeri	134	419,67		
İnsani Yoksulluk	0-400	149	292,92	6,975	0,137
	401-800	115	327,43		
	801-1200	118	323,95		
	1201-1600	134	342,09		
	1601 ve üzeri	134	344,85		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk ve görel yoksulluk boyutlarında gelir grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, gelir düzeyi arttıkça her iki boyutta da puanların yükseldiği görülmektedir. En düşük gelire sahip 0–400 TL grubu en düşük ortalama sıralara sahipken; 1601 TL ve üzeri gelire sahip grup en yüksek ortalama sıralara ulaşmıştır. İnsani yoksulluk boyutunda ise gelir grupları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0.05$); en yüksek ortalama sıra 1601 TL ve üzeri

grupta, en düşük ise 0–400 TL gelir grubunda görülmekle birlikte, bu fark anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır.

Tablo 9. Yardım Türü Açısından Kruskal-Wallis Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Ki-kare değeri	p
Mutlak Yoksulluk	Engelli aylığı	115	305,10	5,599	0,231
	Engelli bakım aylığı	93	360,25		
	Çocuk yardımı	143	319,23		
	Yaşlılık aylığı	142	314,71		
	Diğer	157	335,32		
Görelî Yoksulluk	Engelli aylığı	115	301,05	4,018	0,404
	Engelli bakım aylığı	93	352,01		
	Çocuk yardımı	143	322,76		
	Yaşlılık aylığı	142	332,01		
	Diğer	157	324,32		
İnsani Yoksulluk	Engelli aylığı	115	310,62	1,472	0,832
	Engelli bakım aylığı	93	341,53		
	Çocuk yardımı	143	322,89		
	Yaşlılık aylığı	142	326,27		
	Diğer	157	328,58		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk ve insani yoksulluk boyutlarında yardım türüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, mutlak ve görelî yoksulluk boyutlarında en yüksek puanların engelli bakım aylığı alan katılımcılarda, en düşük puanların ise engelli aylığı alan katılımcılarda olduğu görülmektedir. İnsani yoksulluk boyutunda da en yüksek ortalama sıra engelli bakım aylığı alan katılımcılarda, en düşük ise engelli aylığı alan katılımcılarda görülmektedir. Ancak tüm boyutlardaki bu farklılıklar anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır.

Tablo 10. Yoksul Hissetme Açısından Kruskal-Wallis Sınaması Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Ortalama sıra	Ki-kare değeri	p
Mutlak Yoksulluk	Evet	264	215,72	187,254	0,000*
	<i>Hayır</i>	228	447,87		
	Kararsızım	158	332,35		
Görelî Yoksulluk	Evet	264	220,64	174,808	0,000*
	<i>Hayır</i>	228	444,88		
	Kararsızım	158	328,44		

İnsani Yoksulluk	Evet	264	292,90	18,110	0,000*
	Hayır	228	365,06		
	Kararsızım	158	322,89		

*0.05 için anlamlı farklılık

Mutlak yoksulluk, görelî yoksulluk ve insani yoksulluk boyutlarında, yoksul hissetme durumuna göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p < 0,05$). Ortalama sıra değerlerine göre, kendini yoksul hissetmeyenlerin puanları diğer gruplara kıyasla daha yüksektir. Bu durum, yoksulluk algısının ilgili boyutlarda ölçülen değerlerle uyumlu olduğunu göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, kamu nakdi yardımı alan bireylerin yoksulluk algısını demografik değişkenler açısından incelemiş ve oluşturulan hipotezler doğrultusunda önemli bulgular elde etmiştir. Araştırma sonuçları, H1 ve H2 hipotezlerini destekler niteliktedir; zira yoksulluk algısının özellikle eğitim düzeyi ve gelir durumu değişkenlerinde, mutlak yoksulluk ve görelî yoksulluk boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Eğitim ve gelir düzeyi yükseldikçe bireylerin yoksulluk algısı puanlarının arttığı belirlenmiştir. Bu durum, daha yüksek eğitim ve gelir düzeyine sahip bireylerin yaşam standartlarına ilişkin beklentilerinin ve toplumsal kıyaslama eğilimlerinin artmasıyla açıklanabilir. Buna karşılık, H3 hipotezi doğrultusunda, cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek sahibi olma ve yardım türü değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgu, yoksulluk algısının temel demografik özelliklerden çok, sosyoekonomik statüyle ilişkili değişkenlerden etkilendiğini göstermektedir.

Araştırmanın dikkat çeken bir diğer sonucu, H4 hipotezinin güçlü biçimde desteklenmesidir. Kendini yoksul hissetme durumu, yoksulluk algısının mutlak, görelî ve insani yoksulluk boyutlarının tamamında anlamlı farklılıklar yaratmıştır. Ortalama sıra değerleri incelendiğinde, kendini yoksul hissetmeyen bireylerin puanlarının diğer gruplara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, bireylerin öznel yoksulluk algısının, nesnel ekonomik koşullar kadar psikososyal algılarla da yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçları, kamu nakdi yardımlarının bireylerin yoksulluk algısını tamamen ortadan kaldırmada tek başına yeterli olmadığını göstermektedir. Bu bulgu, sosyal yardım politikalarının yalnızca ekonomik destek sağlamaya değil, aynı zamanda bireylerin öznel refahını ve toplumsal uyumunu güçlendirmeye yönelik daha bütüncül bir yaklaşım gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Sosyal yardımlar, kısa vadede bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılamada etkili olsa da, uzun vadede yoksulluğun öznel boyutlarını dönüştürmek ve bireylerin kendilerini yoksul hissetme eğilimlerini azaltmak için eğitim, istihdam ve sosyal bütünleşme politikalarıyla desteklenmelidir. Bu nedenle, sosyal yardım programlarının ekonomik güvence sağlamanın ötesine geçerek, bireylerin yaşam kalitesini ve toplumsal katılımını artırıcı bir perspektifle yeniden tasarlanması gerekmektedir.

Bu kapsamda, araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda birkaç öneri geliştirilmiştir. Öncelikle, eğitim düzeyinin yoksulluk algısı üzerindeki belirleyici etkisi dikkate alınarak, sosyal yardım programları eğitim fırsatlarıyla desteklenmelidir. Yardım alan bireylerin sürdürülebilir gelir kaynaklarına erişimi için gelir artırıcı istihdam projeleri ve mesleki eğitim programları yaygınlaştırılmalıdır. Görelî yoksulluğu azaltmak ve sosyal dışlanmayı önlemek amacıyla, sosyal yardımlar kültürel ve toplumsal katılımı teşvik eden projelerle birlikte yürütülmelidir. Ayrıca, bölgesel gelir farklılıkları ve yaşam maliyetleri dikkate alınarak yardım miktarlarının yeniden düzenlenmesi, adalet ve etkinlik açısından önem taşımaktadır. Son olarak, yoksulluk algısının duygusal ve öznel yönlerini hafifletmek için psikososyal destek

mekanizmaları güçlendirilmeli, sosyal hizmet uzmanları ve psikolojik danışmanlar aracılığıyla yardım alan bireylerin toplumsal uyum süreçleri desteklenmelidir.

REFERENCES

- Biçer, E. (2009). Yoksullukla Mücadelede Proje Destekleri ve Proje Desteklerinin Zaman Serisi Olarak Modellenmesi. (Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi). Ankara: T. C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Çelikay, F. ve Gümüş, E. (2014), Sosyal Harcamaların Yoksulluk Üzerine Etkileri: Ampirik Bir İnceleme. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 14, Sayı 4, 127-138.
- Demirbilek, S. (2005) Sosyal Güvenlik Sosyolojisi, İstanbul: Legal Yayıncılık
- Duclos, J. Y. ve Gregoire, P. (2002). Absolute and Relative Deprivation and the Measurement of Poverty. Review of Income and Wealth, 48(4), 471-492.
- Güneş, S. (2009). Yoksullukla Mücadelede Mikro Kredi Uygulamaları ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Proje Destekleri. (Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi). Ankara: T. C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü.
- Hacımahmutoğlu, H. (2009), Türkiye’deki Sosyal Yardım Sisteminin Değerlendirilmesi.. DPT Uzmanlık Tezi, Ankara.
- İpek, M. (2015). “Yeni Yoksulluk ve Türkiye’de Sosyal Yardım Paradoksu”, Karatahta/İş Yazıları Dergisi, Sayı:1, 77-104.
- Metin. B. (2014). Yoksullukla Mücadeleye İnsan Hakları Açısından Bakmak: Amartya Sen’in Kapasite (Capability) Yaklaşımı Temelinde Bir Değerlendirme. Journal of Yasar University. 9(36). (6261- 6380)
- Savcı Yörük, E. (2011). Sosyal Devlet Anlayışı ve Türkiye’deki Gelişimi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 166-179.
- Sezgin, F. H., Haykır Hobikoğlu, E., ve Budak, Y. (2022). Yoksulluk Algı Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. Finansal Araştırmalar Ve Çalışmalar Dergisi, 14(26), 229–244.
- Şenses. F. (2017). Küreselleşmenin Öteki Yüzü Yoksulluk. İstanbul: İletişim Yay.
- TC. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. (2010), “Sosyal Yardım Algısı ve Yoksulluk Kültürü, Türkiye’de Kamusal Sosyal Yardım Alanların Yardım algısı ve Yoksulluk Kültürünün Araştırılması.” No: 59
- Tekindal, M. (2018). Türkiye’de Sosyal Yardımların Yapısal İşlevsel Yaklaşımına Göre Analizi. Hacettepe Üniversitesi Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi. 29(2). 335-362.
- TÜSİAD. (2000). Türkiye’de Bireysel Gelir Dağılımı ve Yoksulluk: Avrupa Birliği ile Bir Karşılaştırma. TÜSİAD-T/2000-12/295. İstanbul.